

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG

„A legnagyobb cél pedig itt, e földi létben
ember lenni mindég, minden körülményben”
(Arany János)

„Az igazat mondd, ne csak a valódit.”
(József Attila)

A rendszerváltozás veszteségeinek érdekvédelmi, közéleti, politikai Hon-LAPJA

Nyomdai kiadását alapította: **1993-ban az osztársadalmi érdekvédelmet országos hatáskörben ellátó**
társadalmi szervezet, a

FÜGGETLEN NÉPKÉPVISELETI SZÖVETSÉG /FÜNÉSZ/,

amely a mostani megjelenésének is gazdája, s működteti a **Civil Panaszügyi Szolgálatot**. Az ehhez
érkezett lakossági, egyéni-közösségi jelzések, észrevételek, közérdekű bejelentések, panaszok, pozitív, vagy
negatív történetek, vélemények, meg konstruktív javaslatok és kérdések, illetve az ebbéli

[reagálások](#) **NYÍLT FÓRUMA** e

VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁG.

Levélcím: 6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. IV. em. 26.

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Főszerkesztő: **VELKEI ÁRPÁD**, aki

48 éve tagja a Magyar néprajzi Társaságnak,

39 éve pedig a Magyar Újságírók Országos Szövetségének /MÚOSZ/.

Országos elnöke az idén 20. éves civil érdekvédelmi szervezetnek, a

FÜGGETLEN NÉPKÉPVISELETI SZÖVETSÉGNEK /FÜNÉSZ/,

vezetője az országos Civil Panaszügyi Szolgálatnak.

Alapítója a Civil Parlamentnek és a Társadalmi Érdekegyeztető Tanácsnak /TÉT/.

12 éven át volt bírósági népi ülnök.

Tájékoztatási feladataink teljesítése során igyekszünk mindig
az igazat mondani, nem csak a valódit!

Terveink szerint, a feldolgozandó és közlendő esetek, információk zömét nem a mindenkori hatalom, a
különbféle intézmények, a politikai erők, a tőke, meg a médiumok rutinos levélírói, betelefonálói szűkösen
behatárolható világából, illetve a „fecsegő felszín” köreiből, hanem a többségi „mélyből”, vagyis a
rendszerváltozás vesztes millióinak soraiból szerezjük!

Hogy a társadalmi és gazdasági történésekről, tendenciákról — ezen belül pedig az eredményekről és hibákról
— első kézbéli tényanyagaink, úgymond dokumentumaink legyenek, kérjük olvasóinkat:

ÍRJÁK, SZERKESSZÉK VELÜNK EGYÜTT e sajtókiadványt, a **nép újságját!**

HAGYJÁK BÉKÉN A MAGYAR OPERETTEKET!

Bíráló lakossági vélemények a könnyűzenei műfaj színpadi alkotásainak korszerűsítéseiről

I.

Az ép ízlésvilágú és józanul gondolkodó állampolgárok egy ideje csak kapkodják a fejüket, hogy mennyire fékezhetetlenül tombol hazánkban a liberális szellemű kultúrpolitika, amely az önkény és a tudálékosság tetszés szerinti módszerével belenyúl a klasszikus irodalmi alkotásokba is. Legfrissebb példa erre **Madách Imre: Az ember tragédiája** című drámájának, vagy **Gárdonyi Géza: Egri csillagok** című regényének indokolatlan és szükségtelen átdolgozása. De utalnunk kell az egyik vidéki városban korábban felavatott azon szoborra is, amelyre **Radnóti Miklós: Nem tudhatom...** című költeménye néhány sorát véste fel a művész, kicenzúrázva a „csecsszópók” kifejezést. De itt vannak az egykori bárokból, mulatókból és más helyekről ismert melódiák is, amelyek újra hangszerelésének se szeri, se száma.

Az okkal vagy ok nélkül végzett modernizálás nem kerülte el az operettek világát sem, amelynek két jellegzetes példája **Kálmán Imre: Jaj cica..** és a **Ma Önről álmodtam...** kezdetű dalai, amelyek új szöveget és ritmust kaptak, s bizony mostanában többnyire csak e felvételeket játsszák a televíziós csatornák, sokak nem kis bosszúságára.

A világhálós népújságunk e NYILT FORUMÁ-[anak](#) témaanyagait is gyűjtő **FÜNÉSZ Civil Panaszügyi Szolgálat**a már évek óta kapja a bíráló lakossági véleményeket a szórakoztatás e területein zajló „újítások” miatt. Ügyfeleinknél-olvasóinknál az ideai esztendő első napján, a DUNA TELEVÍZIÓ által, a Budapesti Operettszínházról sugárzott operett-gála néhány műsorszámát verte ki a biztosítékot. Az ebbéli, a demokratizmus nagyon természetes megnyilvánulását, illetve az adófizető társadalom afféle kontrollját is jelentő, s az ország szinte minden térségéből érkező visszajelzések egy csokrával ez év legelején kerestük fel levélben az intézmény Kossuth-díjas főigazgatóját, **Kerényi Miklós Gábort**. Többi között arról informáltuk:

* A minket megkeresett tévévezetők szerint: **Nem kizárt, hogy egy-egy operett-dalnak eredetiben is létezik eltérő megfogalmazása, de ünnepi gálán a legismertebb szöveggel illik azt interpretálni. Márpedig Boncsér Gergely énekes nem így tett, amikor előadta — egyébként kitűnően — a „Ma Önről álmodtam...” címmel ismertté vált **Kálmán-szerzeményt**, más mondatokkal. Eme újszerűség kedvezőtlen élményt jelenthetett sokak számára.**

* A minket megkeresett tévévezetők szerint: **Operett-részletek előadásakor eléggé gyakori, hogy az énekesek túlságosan kiterjedt mozgási elemeket használnak, amelyekből nem hiányzik a bukfenc, a cigánykerék, a szaltó, az egymás alá mászás, hátára fekvés, a nyakba ugrás-ülés, a fejmagasságba emelés, vagy — ahogyan többen némi élccel megfogalmazták — a színpad padlójának feltörlése a színésznő által, akit férfi partnere a kezét-lábát fogva köröztet maga körül, majd a végén elengedve még hemperegtet is**

Akkor, szombaton este például a „Te rongyos élet” című dal előadásában lehetett látni ilyen akrobatikus jeleneteket, ami a cirkuszi porondon elmegy, de egy színházi produkció koreográfiájában nincs sok keresni valója. Helyette a táncmozgásokat kell igényesen kidolgozni, hogy a látvány meg legyen, de az ne lépjen be a tornamutatványok szférájába.

* A minket megkeresett tévénézők szerint: Ha operett-részletek vannak műsoron, óvatosan kell bánni a tempóval. Főleg mostanában, amikor szokássá vált, hogy a nézők szinte végig tapsolják a számukra tetsző produkciót. Ha jól hallható a publikumi reagálás, akkor a zene és a tánc ritmusát célszerű ahhoz igazítani. Az ebbéli zavar történetesen a gála végén elhangzó „Húzzad csak...” című csárdáskirálynői részletnél volt megfigyelhető, amikor olyan gyorsá vált a szám zenekari előadása, hogy azt táncoló és éneklő a színészek is alig tudták követni, a közönség tapsa pedig majdnem elakadt.

* A minket megkeresett tévénézők szerint: Sokan tudják tapasztalatból, hogy körülbelül 35 éve nehezedik már nagy nyomás a magyar színházi kultúra munkásaira, hogy a „poros, régimódi, ásatag” operettek helyett a nyugatról származó új zenés műveket, a musicaleket kell minél többször műsorra tűzni. Ezek sorában vannak igen értékes alkotások, de olyanok is, amelyek története, dallamvilága, meg a mozgások határtalanságával is felérő tánckoreográfiája iránt nincs számottevő érdeklődés **Kálmán Imre, Huszka Jenő, Kacsoh Pongrác, Ábrahám Pál, Lehár Ferenc, Fényes Szabolcs** stb. országában. Ahol az egyetlen operettszínháznak megkülönböztetett figyelemmel kell kezelnie a magyar operett ügyét, amelyet hiba felhívítani a musical programok erőltetésével, még olyaténképpen is, hogy tudva lévő, a magyar zenés darabok táncos részeiben már régebb óta alkalmazzák a gyorsabb mozgások elemeit is.

Ezek után álljon itt a pozitív reagálások, meg a közönségigények lényege:

* A minket megkeresett tévénézők szerint, ezen a gálán zömében magyar operettek dalai hangzottak el, magyarul. S örömmel lehet kijelenteni, hogy a már régebben ismert és most is fellépett művészeknek meg van az utódlása, hiszen a rendezvényen számos jó képességű, nagy tehetségű fiatal szerepelt, méltán aratva megérdemelt sikert.

Így hát adottak a személyi feltételek ahhoz, hogy megvalósuljon az egykori operettszínház-óriás, **Rátonyi Róbert** reménye, amelyet így írt le 1983. augusztus 1-én, az „Operett II.” című könyve utolsó oldalának záró bekezdésében:

„Lehet, hogy tévedek, de szerintem az operett napjainkban, mint afféle Csipkerózsika, édes álmát alussza. Csak arra a mesebeli fiatalemberre vár, aki csókjával felébreszti álmából. Bízunk benne, hogy egyszer akad valaki, vagy akadnak valakik, akik erre a csodára vállalkoznak.”

* A minket megkereső tévénézők egy része jelen volt 1950-ben Budapesten, a telt házzal játszott **SZABAD SZÉL** című operett több előadásán, amelynek könnyen dúdolható zenéjét, a Szovjetunió legnépszerűbb operett- és filmzeneszerzője, **Dunajevszkij** írta. Többek látták a másik híres szovjet szerző, **Miljutyin** **HAVASI KÜRT** című operettjét, amelynek egyik előadásán az alkotó is megjelent.

* A minket megkereső tévénézők szívesen látnák újból e két szerző említett és más műveit is, például az **ARANYVÖLGY** című **Dunajevszkij**-operettet és **Miljutyin**: **NYUGTALAN BOLDOGSÁG** c. darabját! Sokan kérik, játsszák ismét **Vincze Ottó**: **BOCI, BOCI, TARKA, Huszka Jenő**: **SZABADSÁG, SZERELEM, Kemény Egon**: **VALAHOL DÉLEN, Eisemann Mihály**: **BÁSTYASÉTÁNY 77, Lajtai Lajos**: **HÁROM TAVASZ** és **Fényes Szabolcs**: **CSINTALAN CSILLAGOK** című operettjeit!

Ezen megkeresésünkre egyebek mellett így reagált a címzett:

Jó úton járunk, amikor az elavult szóhasználatokat korszerűsítjük, amikor az akrobatikus elemekkel is fűszerezett táncos komikus-szubrett produkcióit egyre látványosabbá próbáljuk tenni, amikor a számok tempóival a múzeumi régiségek és a ringatózó álmvilág helyett a mai érzelmi hőfokhoz igazítva énekelünk, táncolunk. Ezeket pedig bizonyítja a gálaműsor színházi-mindenki által látható-tomboló sikere,

valamint a számtalan egyéb nézői visszajelzés, amelyekből következik, hogy a többség támogatja ezt a stílusjegyet, miáltal az operettszínház az elmúlt tíz év legsikeresebb, leglátogatottabb, legnépszerűbb intézményévé vált.

A mai zenés színház legkiválóbb alkotóit, Kocsák Tibort, Lévay Szilvesztert, Szakcsi Lakatos Bélát, Szörényi Leventét, Kiss Ferencet, Tolcsvai Lászlót, Jávai Ferencet úgy segíti az Operettszínház, hogy a darabjaikat műsorra tűzi.

Mindezekről természetesen informáltuk az ügyfeleinket-olvasóinkat, akiknek álláspontját az alábbiakban foglaltuk össze a **Kerényi** főigazgatóhoz február 2-án eljuttatott postai viszontválaszunkban:

A rendszerváltozás utáni 20 esztendőben olyan országban élünk, ahol 10 ezrek hajléktalanok — és közülük rengetegen veszítik el életüket teleként a fagyhalál következtében —, ahol legalább 100 ezer család küszködik a kölcsön-, illetve közüzemi díj megfizetés gondjaival, ahol több 100 ezren munkanélküliek, ahol 3 millióan élnek létminimum alatt, ahol körülbelül ugyanilyen tömeget fenyeget a szegénységbe csúszás veszélye, s ahol a lakosság mindössze egyharmada mondhatja magát az elmúlt évtizedek győzteseinek.

Ügyfeleink-olvasóink utaltak **dr. Csath Magdolna** közgazdász-professzornak a Magyar Nemzet idén január 18-ai számában közölt cikkének döbbenetes alcímére: Egyes hazai elemzések szerint az elmúlt évtizedben közel 12 ezer milliárd forint extraprofit ment ki az országból.

Emlékeztettek **Kornis Mihály** írónak a Népszabadság idén január 29-ei számában megjelent interjúja szintén döbbenetes mondatára: Gazdasági válság közepén vagyunk, aminek a mélye nálunk, attól tartok, hogy még csak most következik. A társadalom szörnyűséges állapotba kerülhet, melyben az új nomenklátúra tagjain kívül mindenki rettentően fogja érezni magát.

Mindezek előre bocsátása után hangsúlyozták:

Ebben a drámai helyzetben nagyon meg kell becsülni azon magyar embereket, akik a kultúra kínálatának igénybe vételére pénzt szánnak, akár az alapszükségleteik rovására, s ilyenkor bizony elsősorban az ő kívánalmaik, ízléseik kielégítését kell szem előtt tartania a szolgáltatóknak, s nem pedig erőltetni a mai érzelmi hőfokhoz igazítandó korszerűsítést. E vonatkozásban persze vannak rétegérdeklődések, ám azokat egymás ellenében nem helyes teljesíteni, vagyis a színházi produkciók klasszikus értékeit nem kell az új szárnyalások, jelenetmegoldások tüzen elégetni, s főleg nem teljesen öncélú, vagy esetleg ideológiai-politikai megfontolásokból!

* A show-túltengéses, következésképpen tartós művészi értékeket még nem teremtett mai világunkban korántsem nehéz pár száz, esetleg néhány ezer embert toborozni az úgymond szuper-látványos helyszíni, illetve képernyős rendezvényekre, ahol tuti az irányítottan szinte folytonos tetszésnyilvánítás, tapssal, füttyüléssel, némi hangorkánnal. Ez azonban

csak afféle felszín lehet a **hallgatóg mélyhez** viszonyítva. Vagyis megtévesztőként hathat, ha a fától nem látjuk az erdőt... Egy izzó rétegsikerrel nem lehet befedni, elhallgatni a talán sokkal nagyobb tömegek nem tetsző jelzéseit, véleményeit.

* A magyar történelem közelmúltban elhunyt jeles politikusa mondta: **ha krumplileves, akkor az legyen krumplileves.** Másképpen szólva, minden az legyen, ami, tehát az operett, operett, a musical, musical, az akrobatika világa, az akrobatika világa, s e műfajokat még a látvány elemei szintjén sem kell összekeverni, afféle egyveleggé silányítani, de úgy is mondhatnók, a magyar könnyűzene e területét úgymond amerikanizálni!

Ne legyen félreértés, az operetthez hozzátartozik a kifinomult, művészi igényű mozgás, de az maradjon meg a tánc legmagasabb színvonalú koreográfiájának keretei között, mert ellenkező esetben még balesetveszéllyel is járhat! /Egyébként az említett éveleji tévés műsor egyik produkciójában a férfi énekes olyan erőteljes helyváltoztatási mozdulatot tett, hogy majdnem elvesztette egyensúlyát, ami megpillantható volt a képernyőn./

A néző melleleg nem éppen az úgynevezett székes-tánc, vagy a Sámánkerék mutatónyért /ez legutóbb az M 1-es tévécsatorna egyik „Önök kérték” című műsorában is látható volt/ kell, hogy egy operett-részletre emlékezzen, hanem a fülbemászó dallam és a szép tánc együttes harmóniája, az énekesek-táncosok összehangolt produkciójának magas nívója, meg annak élvezhető tempója miatt, amely nincs a követhetetlenségig felfokozva! /Nem szabad elfelejtenünk, hogy a túlmozgásos elemekből is álló énekbemutatónk a könnyűzene korábbi nemzetközi eseményein, az Eurovíziós Dalversenyeken sem hoztak számunkra sikert, miáltal tavaly már nem indultunk, amiért akár szégyenkezhetünk is **Dankó Pista** és **Kálmán Imre** hazájában./

Ami pedig az adott darab bemutatása óta ismertté, népszerűvé vált szövegét illeti, hát azt sem szabad a felismerhetetlenségig módosítani. /Példa erre a „Jaj cica...” című **Kálmán**-melódia is, amelynek újabb szövegezése még a szám funkcióbéli mondanivalóját, hangulatát is lehervasztja./ Remélhetőleg a nemzet szellemi értékeit őrző, védő társadalmunkban az sem következhet be, hogy a Himnuszunkat, vagy a Szózatunkat valaki, valamilyen rettenetes szándéktól vezérelve, átírja! /Itt jegyzendő meg, hogy a különféle show-programokban korábban előszeretettel ismételt „Csá Csumi Csá” újszerű köszöntés sem gyalogolt be a mindennapos kommunikációink általános gyakorlatába! /

De ha már van valamilyen mértékű törekvés az úgymond fékezhetetlen operett-átalakításokra, a hangszerelések, a ritmusok, a szövegek tekintetében, akkor azok kerüljenek döntően csak az ilyetén réteg-rajongók elé, a múltbéli hagyományos előadások iránt érdeklődők pedig láthassák-élvezhessék e zenés műveket a korábbi, sikeres rendezéssel! E célból a

színháznak talán külön-külön programokat is lehetne megszerveznie!

Ami pedig a jövőbeli előadások említett szerzőit illeti, nekik minden elismerés kijár, ám a művészi munkásságuk mögött még nincs az a teljesítménybázis, mint amelyekkel a régi alkotók rendelkeznek. Arról nem is beszélve, hogy ők egészen más szövegtartalmi, koreográfiai és zenei ízlést elégítenek ki. Így hát aligha lehet arra számítani, hogy a műveik egyformán vonzzák az új és a régi nézőket. Bár ez utóbbiak zöme már nyugdíjas, de ha a bevásárlásuk során felszámolt áfát vesszük alapul, ők is adófizető állampolgárok, ezért érthetően és joggal elvárják, hogy az általuk befizetett összegekből is működő operettszínház a kedvükre való módon is játsszon régi, sikeres darabokat. Merthogy a színház mai vezetésének nemcsak a mostani alkotókat, de valamennyi mostani nézőjét is segítenie kell az érdeklődésre igényt tartó, de az újszerűen és hagyományosan is megjelenített operettek műsorra tűzésével.

* Szerencsére, nem kevesen élnek még azok közül, akik személyesen győződhetek meg például **Honthy Hanna, Németh Marika, Petress Zsuzsa, Gyenes Magda, Lehoczky Zsuzsa, Zentay Anna, Mednyánszky Ági, Mezei Mária**, valamint **Latabár Kálmán, Feleky Kamill, Bilicsi Tivadar, Rátonyi Róbert, Sárdy János, Csákányi László, Baksay Árpád** és **Homm Pál** felejthetetlen, utánozhatatlan és pótolhatatlan alakításairól. Akik például Kálmán Imre, Kacsoh Pongrác, Ábrahám Pál, Lajtai Lajos, Lehár Ferenc, Huszka Jenő, Eisemann Mihály, Jakobi Viktor, Zerkovitz Béla, Márkus Alfréd, Fényes Szabolcs, Buday Dénes, De Fries Károly, Szirmai Albert, Vincze Ottó, Tamássy Zdenkó, Bágya András, Kemény Egon és Kerekes János, valamint a külföldi szerzők közül, Offenbach, Johann Strauss, Hervé, Franz Suppé, Dunajevszkij és Miljutyin darabjaiban voltak láthatók-hallhatók. Bizony, az ebbéli színházi élményekre még ismételten és nagyon sokan vágnak.

Végezetül javasolták az emberek:

* Mivel 2012-ben lesz a magyar operett-király, **KÁLMÁN IMRE** születésének 130. és halálának 60. évfordulója, ezen alkalmak apropóján **legyen többrészes sorozat a kulturális köztelevízióban** a Fővárosi, későbbi nevén a Budapesti Operettszínház egykori és mai művészeinek filmszalagon rögzített és élő tolmácsolásaiban azon **magyar és nem magyar operettek hazai, meg külföldi előadásainak kronológiájáról, amelyek a legsikeresebbek voltak!** E programban természetesen kapjanak helyet a **legemlékezetesebb musical-rendezvények is!**

Kezdeményezni kell, hogy a **Magyar Rádió** is készüljön fel efféle tartalmú közvetítés-sorozatra!

* A megelőző évtizedek legtöbb nézőt vonzó operettjei pedig a régi és az új formájukban is kerüljenek színpadra, a régi és új közönség igényeit kielégítendő, amelyekről készüljön filmfelvétel, a tévébeli bemutatásra is!

Nos, e sorainkra máig nem reagált a [Budapesti Operettszínház](#) vezetője. Csak remélhetjük, azért, mert töpreng a nézői javaslatok szükségességén, megvalósításának lehetőségén!

E témakörben egyébként változatlanul sok [jelzés, észrevétel, közérdekű bejelentés és javaslat](#) érkezik a [Civil Ügyfélszolgálatunkhoz](#), s az informálókink egybehangzó álláspontja: [a túlzott korszerűsítéssel hagyják békén a magyar operetteket!](#)

Befejezésül elmondjuk még, a közelgő **Kálmán-évforduló** apropóján **figyelemre méltó rendezvényi információkat** kaptunk a **világhírű szerző szülővárosából, Siófokról**, s tudnivalók lényegét e cikkünk soron következő, II. részében adjuk közre!

2011. október 10.

Velkei Árpád
főszerkesztő

Írja, kérdezze, szerkessze, olvassa

a rendszerváltozás veszteségeinek készülő

VILÁGHÁLÓS NÉPÚJSÁGUNKAT,

a

FÜGGETLEN

MAGYARORSZÁG -ot !

Internetes cím: www.fuggetlenmagyarorszag.hu

E-mail cím: fuggetlenmagyarorszag@fuggetlenmagyarorszag.hu

Levélcím: **6000 Kecskemét, Tinódi u. 6. B/IV/26.**
